

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 51/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka (sudca spravodajca), zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 103/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 103/2011 porušené bolo.
2. [REDACTED] finančné zadosťučinenie nepriznáva.

3. [REDACTED] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 € (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov), ktoré je Okresný súd Komárno povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 51/2016-9 z 3. februára 2016 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 103/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že v napadnutom konaní, ktoré začalo na základe návrhu doručeného okresnému súdu 6. apríla 2011, sa sťažovateľ domáhal proti bývalému advokátovi [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“) zaplata sumy 30 951,47 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym postupom pri poskytovaní právnej pomoci sťažovateľovi. Vedľajším účastníkom na strane žalovaného v napadnutom konaní bola poisťovňa [REDACTED] (ďalej len „vedľajší účastník“ alebo „poisťovňa“), s ktorou mal žalovaný uzatvorenú poisťnú zmluvu pre prípad vzniku škody spôsobenej pri výkone advokácie.

3. Sťažovateľ na základe priebehu napadnutého konania opísaného v sťažnosti zastáva názor, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní dochádza k dlhotrvajúcim

priet'ahom. Podľa slov sťažovateľa „*napriek niekoľkým urgenciám, aby sa vo veci konalo vzhľadom na vek a zdravotný stav žalovaného, súd prvého stupňa nerozhodol. V časovom období od podania žaloby, t.j. od apríla 2011 do úmrtia žalovaného v októbri 2013 sa stále riešili len procesné otázky.*

Nakoľko po nebohom žalovanom jeho dedičia nič nezdedili, smrťou žalovaného bola žalobcovi odňatá možnosť domáhať sa náhrady škody od kohokoľvek a zrejme ani od vedľajšieho účastníka, teraz už žalovaného...

Do dnešného dňa vo veci nebolo ani raz meritórne rozhodnuté.

Listom zo dňa 14.09.2015 som zaslal predsedovi súdu porušovateľa sťažnosť na priet'ahy v konaní. Sťažnosť bola vybavená dňa 01.10.2012 s výsledkom, že je nedôvodná.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní, aby prikázal okresnému súdu v tejto veci konať bez zbytočných priet'ahov, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 30 000 € a úhradu trov konania.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom listom sp. zn. Spr 207/16 z 31. mája 2016, a právny zástupca sťažovateľa k vhodnosti ústneho pojednávania podaním zo 17. júna 2016.

5.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k veci uviedol:

„Zo sťažnosti jednoznačne nevyplýva, ktoré procesne neefektívne obdobie sťažovateľ namieta. Z obsahu sťažnosti... však usudzujem, že sťažovateľ namieta to, že od podania žaloby t.j. od 6.4.2011 do úmrtia žalovaného v októbri 2013 sa stále riešili procesné otázky a nebolo na pojednávaní rozhodnuté o merite veci, čiže konanie nebolo právoplatne skončené.

V tomto smere je nutné uviesť, že konanie Okresného súdu Komárno sp. zn. 13C/103/2011 bolo právoplatne skončené dňa 17.2.2016, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie Okresného súdu Komárno č.k. 13C/103/2011-250, zo dňa

27.1.2016, ktorým súd konanie zastavil a to v celom rozsahu. Z ústneho vyjadrenia právneho zástupcu sťažovateľa z obdobia po konečnom rozhodnutí súdu vyplývalo, že sťažovateľ ani na ústavnej sťažnosti nebude ďalej trvať.

... Čo sa týka chronológie procesných úkonov, sťažovateľ uvádza iba tie, ktoré sú mu známe z činnosti jeho právneho zástupcu a v podstate proti nim nie je čo namietať. Je však nutné uviesť, že prezentácia toho, že by súd nekonal a konal iba na podnet právneho zástupcu sťažovateľa je zavádzajúca a nepravdivá. Na tomto mieste je potrebné taktiež uviesť, že sťažovateľ neuviedol podstatnú vec t.j. skutočnosť, že samotná žaloba podaná na Okresný súd Komárno dňa 6.4.2011 trpela od jej podania rôznymi procesnými a právnymi vadami, ktoré v niektorých bodoch nebolo možné odstrániť. Zrejme aj z tohto dôvodu bol návrh v konečnom dôsledku vzatý späť v celom rozsahu, potom čo si musel sťažovateľ uvedomiť, že úspešný v spore nebude.

Predmetom sporu bola náhrada škody, ktorú mal sťažovateľovi spôsobiť (v rozhodnom čase) jeho právny zástupca, v žalobe označený ako žalovaný (advokát [REDACTED]), pričom sťažovateľ od začiatku sporu žaloval aj vedľajšieho účastníka ([REDACTED] poisťovňa, a.s.). Počas dokazovania však žalovaný zomrel, a to dňa 4.10.2013 (po ťažkej nevyliciteľnej chorobe) a vedľajší účastník, ktorého neskôr sťažovateľ označil aj za účastníka konania namietal nedostatok svojej pasívnej legitimácie. Sťažovateľ... žalobu proti dedičom žalovaného vzal späť dňa 29.4.2014, pričom na žalobe proti vedľajšiemu účastníkovi naďalej trval s tým, že ho označil za žalovaného (podanie zo dňa 21.2.2014). Všetky uvedené procesné otázky súd priebežne aj procesne riešil, a to od začatia konania, počas celého konania a v ich odstránení sám sťažovateľ nebol súdu dostatočne nápomocný, resp. si tieto procesné, ale aj hmotné nedostatky žaloby mal a mohol vyriešiť už pred podaním žaloby, pretože tým si sám spôsobil už od počiatku predlžovanie predmetného konania. V tomto smere je dôležité uviesť aj tú skutočnosť, že počas dokazovania nebolo vôbec preukázané to, že by bol žalovaný zodpovedal za škodu pri výkone advokácie. Sťažovateľ pri preukázaní tejto skutočnosti, zrejme už pri podaní žaloby, zanedbal svoju dôkaznú povinnosť, pretože nie každé zanedbanie, porušenie alebo nedostatočné plnenie povinností advokáta má za následok vznik jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú klientovi v súvislosti s výkonom advokácie. Samo pochybenie advokáta neznamená automaticky vznik škody na strane klienta. Zodpovednosť advokáta nastupuje

len vtedy, keď neúspech klienta je dôsledkom porušenia povinnosti advokáta v súvislosti s výkonom advokácie (Uznesenie NS SR sp. zn. 3 M Cdo 18/2009). Okrem toho vedľajší účastník, vzniesol aj námietku premlčania v zmysle § 106 ods. 1 OZ. Súd musel od začiatku sporu a následne počas celého konania až do smrti žalovaného riešiť jeho procesnú účasť v konaní a po zistení relevantných skutočností už v septembri roku 2011 dospel k záveru, že mu ustanoví opatrovníka z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 29 ods. 2, 5 a 6 O.s.p. s poukazom aj na jeho vážny zdravotný stav. Po smrti žalovaného súd riešil aj otázku procesného nástupníctva po žalovanom, čo neprispelo k rýchlosti v konaní a čo nesporne jednoznačne vyplýva aj zo spisového materiálu...

Spis bol v dôsledku odvolaní proti procesným rozhodnutiam súdu prvého stupňa na odvolacom súde v dobe od 31.8.2012 do 5.10.2012 a od 8.2.2013 do 4.4.2013 na Krajskom súde v Nitre, taktiež v dôsledku podaného dovolania v dobe od 5.6.2013 do 11.12.2013 na Najvyššom súde SR.

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti sám priznáva, že mu súd oznamoval svoj procesný postup pravidelne, pričom mu zasielal aj listinné dôkazy zadovážené súdom. Mnohé skutočnosti však miesto toho, že by si bol zistil sťažovateľ resp. jeho právny zástupca už pred podaním žaloby, žiadali zistiť prostredníctvom súdu až počas konania. Po preskúmaní spisu možno konštatovať, že neexistuje žiadne také obdobie v činnosti súdu, ktoré by bolo možné označiť nečinnosťou, alebo procesne neefektívnou činnosťou súdu. Súd priebežne a bez prieťahov počas celej doby konania vykonával potrebné procesné úkony vyvolané či už dôkaznou situáciou, alebo právnymi skutočnosťami, ku ktorým došlo v priebehu konania, ako aj procesnými postupmi účastníkov konania. Preto môžem iba konštatovať, že aj keď celková dĺžka konania od podania žaloby na súd 6.4.2011 do právoplatného skončenia veci dňa 17.2.2016 sa javí ako neprimeraná, táto okolnosť nie je spôsobená ani ovplyvnená nesprávnym postupom tohto súdu.“ Zároveň oznámil, že netrvá na prerokovaní veci na ústnom pojednávaní.

5.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 21. júna 2016 uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. Zároveň uviedol, že „ústavnú sťažnosť v druhej vete navrhovaného nálezu beriem späť, nežiadam o nej rozhodnúť, nakoľko vec je už právoplatne skončená“.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

7. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, vyjadrení účastníkov konania a obsahu súdneho spisu vzťahujúceho sa na vec sťažovateľa ústavný súd zistil tento priebeh a stav napadnutého konania:

Dňa 6. apríla 2011 sťažovateľ doručil okresnému súdu žalobu o náhradu škody.

Dňa 4. mája 2011 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 13. mája 2011 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za žalobu.

Dňa 28. júna 2011 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie listiny preukazujúcej, že žalovaný bol poistený u vedľajšieho účastníka, a na zdôvodnenie žaloby.

Dňa 8. júla 2011 sťažovateľ doručil zdôvodnenie žaloby a oznámil, že požadovaný doklad nemá k dispozícii.

Dňa 16. septembra 2011 okresný súd vyzval žalovaného a vedľajšieho účastníka na vyjadrenie k žalobe.

Dňa 27. septembra 2011 vedľajší účastník a manželka žalovaného sa vyjadrili k žalobe. Manželka žalovaného vo vyjadrení uviedla, že odporca pre svoj vážny zdravotný stav nie je schopný žiadneho rečového prejavu (trpí Alzheimerovou chorobou v pokročilom štádiu). Vedľajší účastník namietol svoje účastníctvo v konaní z dôvodu neexistencie zmluvného vzťahu medzi ním a žalovaným.

Dňa 28. septembra 2011 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby presne označil vedľajšieho účastníka v konaní.

Dňa 16. decembra 2011 sťažovateľ navrhol okresnému súdu, aby vyzval Slovenskú advokátsku komoru (ďalej len „komora“) na oznámenie skutočnosti, v ktorej poisťovni bol žalovaný poistený, keďže komora na jeho výzvy nereagovala.

Dňa 20. januára 2012 sťažovateľ opätovne navrhol, aby okresný súd zisťoval skutočnosti týkajúce sa poistenia žalovaného.

Dňa 30. januára 2012 okresný súd vyzval sťažovateľa na doručenie žiadostí (urgencií) adresovaných komore.

Dňa 6. februára 2012 vedľajší účastník oznámil, že nedopatrením uviedol, že žalovaný nebol u neho evidovaný ako poistený a požiadal o vstup do konania.

Dňa 8. februára 2012 vedľajší účastník vo vyjadrení navrhol žalobu zamietnuť vzhľadom na zlý zdravotný stav žalovaného.

Dňa 16. februára 2012 okresný súd vyzval manželku žalovaného na oznámenie, či súhlasí s ustanovením za opatrovníka.

Dňa 27. februára 2012 manželka žalovaného oznámila, že nikto z rodinných príslušníkov nebude žalovaného v konaní zastupovať.

Dňa 19. apríla 2012 okresný súd vyzval komoru na oznámenie skutočností týkajúcich sa zápisu žalovaného v zozname advokátov.

Dňa 2. mája 2012 komora oznámila okresnému súdu požadované skutočnosti.

Dňa 27. júna 2012 okresný súd uznesením ustanovil žalovanému opatrovníčku (advokátku z Komárna).

Dňa 10. júla 2012 ustanovená opatrovníčka podala odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 27. júna 2012.

Dňa 16. júla 2012 okresný súd zaslal odvolanie účastníkom konania na vyjadrenie.

Dňa 31. augusta 2012 bol spis predložený Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 13. septembra 2012 krajský súd uznesením sp. zn. 25 Co 253/2012 zrušil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 5. októbra 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 11. decembra 2012 okresný súd uznesením ustanovil za opatrovníka žalovanému mesto Komárno.

Dňa 21. decembra 2012 mesto Komárno sa odvolalo proti ustanoveniu za opatrovníka.

Dňa 8. februára 2013 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 27. februára 2013 krajský súd uznesením sp. zn. 25 Co 50/2013 odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Dňa 4. apríla 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 30. apríla 2013 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby predložil splnomocnenie udelené žalovanému v dedičskej veci, ktorej sa týka nárok na náhradu škody.

Dňa 13. mája 2013 mesto Komárno podalo dovolanie proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu z 27. februára 2013.

Dňa 14. mája 2013 sťažovateľ oznámil, že požadované splnomocnenie nemá.

Dňa 21. mája 2013 sťažovateľ sa vyjadril k dovolaniu.

Dňa 5. júna 2013 bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o dovolaní.

Dňa 14. októbra 2013 sťažovateľ oznámil úmrtie žalovaného a navrhol, aby súd pokračoval v konaní s dedičmi nebohého.

Dňa 15. októbra 2013 okresný súd požiadal matriku o zaslanie úmrtného listu žalovaného.

Dňa 28. októbra 2013 najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 175/2013 dovolanie odmietol.

Dňa 11. decembra 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 13. decembra 2013 okresný súd oznámil úmrtie žalovaného ustanovenému opatrovníkovi.

Dňa 16. januára 2014 okresný súd zisťoval stav dedičského konania a okruh dedičov nebohého žalovaného.

Dňa 25. februára 2014 sťažovateľ rozšíril návrh aj na vedľajšieho účastníka.

Dňa 24. apríla 2014 okresný súd oznámil sťažovateľovi, že dedičské konanie bolo zastavené pre nemajetnosť a že v konaní bude pokračovať s dedičmi poručiteľa.

Dňa 29. apríla 2014 sťažovateľ oznámil, že žalobu proti dedičom nebohého berie späť a zároveň navrhuje pribrať do konania na stranu žalovaného poisťovňu.

Dňa 6. mája 2014 okresný súd zrušil uznesenie z 11. decembra 2012 o ustanovení opatrovníka žalovanému.

Dňa 19. novembra 2014 okresný súd vyzval sťažovateľa na preukázanie právneho vzťahu so žalovaným a s poisťovňou a na označenie dôkazov.

Dňa 3. decembra 2014 sťažovateľ reagoval na výzvu súdu z 19. novembra 2014.

Dňa 4. decembra 2014 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či navrhuje rozhodnúť o pristúpení poisťovne do konania, resp. o zámene účastníkov.

Dňa 10. decembra 2014 sťažovateľ požiadal o predĺženie lehoty na doplnenie podania.

Dňa 3. februára 2015 okresný súd nariadil pojednávanie na 21. apríl 2015.

Dňa 16. apríla 2015 okresný súd odročil nariadené pojednávanie na neurčito z rodinných dôvodov zákonného sudcu.

Dňa 4. júna 2015 okresný súd vyzval poisťovňu na vyjadrenie k žalobe.

Dňa 19. júna 2015 poisťovňa sa vyjadrila k žalobe, ktorú navrhla zamietnuť.

Dňa 24. júna 2015 okresný súd uznesením rozhodol o pristúpení poisťovne do konania na strane žalovaného a súčasne zastavil konanie voči dedičom poručiteľa.

Dňa 23. septembra 2015 okresný súd nariadil pojednávanie na 6. október 2015 a súčasne zaslal vyjadrenie poisťovne sťažovateľovi na vyjadrenie.

Dňa 2. októbra 2015 sťažovateľ požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že pre krátkosť času sa nemôže kvalifikovane vyjadriť k podaniu poisťovne, požiadal o zabezpečenie poisťovej zmluvy uzatvorenej medzi nebohým a poisťovňou a zároveň požiadal o prerušenie konania.

Dňa 5. októbra 2015 okresný súd odročil nariadené pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu na 23. október 2015.

Dňa 20. októbra 2015 sťažovateľ požiadal o zrušenie pojednávania z dôvodov uvedených v podaní z 2. októbra 2015.

Dňa 23. októbra 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo pre neprítomnosť účastníkov odročené na 9. december 2015.

Dňa 5. novembra 2015 okresný súd vyzval sťažovateľa na zdôvodnenie návrhu na prerušenie konania a poisťovňu na predloženie poisťovej zmluvy.

Dňa 20. novembra 2015 sťažovateľ reagoval na výzvu súdu z 5. novembra 2015.

Dňa 9. decembra 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré pre neprítomnosť účastníkov bolo odročené na 22. december 2015.

Dňa 11. decembra 2015 právny zástupca sťažovateľa požiadal o zrušenie termínu pojednávania z dôvodu čerpania plánovanej dovolenky.

Dňa 15. decembra 2015 okresný súd odročil nariadené pojednávanie na 13. január 2016.

Dňa 29. decembra 2015 právny zástupca sťažovateľa žiadal odročiť pojednávanie z dôvodu kolízie pojednávaní (okresný súd túto žiadosť neakceptoval).

Dňa 30. decembra 2015 poisťovňa doručila poistnú zmluvu.

Dňa 13. januára 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 29. január 2016 pre účel vyjadrenia sťažovateľa, či trvá na podanej žalobe.

Dňa 22. januára 2016 sťažovateľ doručil späťvzatie žaloby a žiadal konanie zastaviť.

Dňa 27. januára 2016 okresný súd uznesením zastavil konanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. februára 2016.

III.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 103/2011 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

11. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím (mutatis mutandis II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, III. ÚS 116/02).

13. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

14. Posúdením napadnutého konania podľa prvého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že preskúmané konanie nebolo po právnej stránke zložité – jeho predmetom bol nárok na zaplatenie peňažnej sumy z titulu náhrady škody, ktorá mala byť sťažovateľovi

spôsobená pri výkone advokácie žalovaným. Určitý stupeň faktickej zložitosti mohol súvisieť s potrebou ustanovenia opatrovníka žalovanému a po smrti žalovaného, ku ktorej došlo v priebehu konania, s potrebou zisťovania stavu dedičského konania a okruhu dedičov. Zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub tejto skutočnosti.

15. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd zistil, že aj sťažovateľ prispel svojím správaním k celkovej dĺžke napadnutého konania, na čo poukázal aj okresný súd vo svojom vyjadrení. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na nekonzistentný postup sťažovateľa, ktorý sa po podaní žaloby vehementne domáhal nariadenia termínu pojednávania (a to aj v čase, keď žalovaný nemal zástupcu v konaní) a následne opakovane žiadal okresný súd o odročenie nariadených pojednávaní, ktoré museli byť z tohto dôvodu zrušené, resp. odročené pre neprítomnosť sťažovateľa (pojednávania konané 23. októbra 2015 a 9. decembra 2015, pojednávanie odročené na 13. január 2016).

16. Ústavný súd tiež pripomína, že predpokladom plynulého postupu všeobecného súdu v konaní je predovšetkým podanie perfektného návrhu. Sťažovateľ aj napriek svojmu kvalifikovanému zastúpeniu v napadnutom konaní žalobou uplatnený nárok dostatočne nepreukázal, v žalobe neoznačil dôkazné prostriedky, čím si nesplnil povinnosť ustanovenú v § 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd preto musel opakovane vyzývať sťažovateľa na preukázanie jeho skutkových tvrdení, na označenie dôkazov, resp. zabezpečovať dôkazy v priebehu konania, ktoré si sťažovateľ mohol zabezpečiť sám už pred podaním žaloby. Napokon, stav dôkaznej núdze sťažovateľa v napadnutom konaní vyústil až do späťvzatia žaloby.

17. V tejto súvislosti už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02).

18. Sťažovateľ prispel k predĺženiu konania aj nedôsledným rešpektovaním pokynov súdu, keď na výzvu okresného súdu z 28. septembra 2011, aby presne označil vedľajšieho účastníka, a ktorú prevzal 29. septembra 2011, reagoval až podaním doručeným okresnému súdu 16. decembra 2011. Na výzvu okresného súdu, aby doplnil podanie vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, sťažovateľ reagoval žiadosťou o predĺženie lehoty na doplnenie podania, pričom v ďalšom priebehu konania svoje podanie už v tomto smere nedoplnil. Uvedené skutočnosti nepochybne mali dopad na celkovú dĺžku trvania konania, na čo ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

19. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu, pričom z prehľadu procesných úkonov v napadnutom konaní zistil jeho nečinnosť v období od 6. mája 2014, kedy okresný súd zrušil uznesenie o ustanovení opatrovníka, do 19. novembra 2014, keď vyzval sťažovateľa na preukázanie právneho základu žaloby a na označenie dôkazov (6 mesiacov). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné.

20. Ústavný súd preto dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré je už toho času právoplatne skončené, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

21. Vzhľadom na to, že vo veci sťažovateľa okresný súd právoplatne rozhodol o zastavení konania, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

22. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Vzhľadom na dlho trvajúce prietahy v napadnutom konaní sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 30 000 €.

23. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia aplikoval zásadu spravodlivosti, zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. V uvedenom smere ako relevantné zohľadnil najmä to, že v prípade posudzovaného konania, ktoré je toho času právoplatne skončené, nejde o extrémne neprimeranú dĺžku konania, konanie vykazuje jedno obdobie nečinnosti okresného súdu a ústavný súd identifikoval aj vlastný podiel sťažovateľa na vzniknutých preťahoch. V okolnostiach danej veci preto ústavný súd považoval výrok o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy za dostatočnú ochranu jeho práv a finančné zadosťučinenie mu nepriznal (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

24. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom [REDACTED]. Keďže sťažovateľ trovy konania nevyčísľil, ústavný súd priznal ich náhradu v sume zistenej podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 296,44 € (odmena za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2015) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky. Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa podľa bodu 3 výroku rozhodnutia.

25. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2016